

Informacja

o wynikach działalności Centralnego Biura Antykorupcyjnego w 2009 roku

Warszawa, 30 marca 2010 roku

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
I. Charakterystyka zadań realizowanych przez CBA	5
1. Działania operacyjne i dochodzeniowo-śledcze	5
2. Działania kontrolne	7
3. Działania analityczne	9
4. Działania prewencyjne i edukacyjne.....	10
II. Współpraca międzynarodowa.....	13
III. Bezpieczeństwo wewnętrzne	14
IV. Sprawy organizacyjno - finansowe, rekrutacja i szkolenia funkcjonariuszy	15
1. Organizacja Biura.....	15
2. Finansowanie Biura	16
3. Struktura zatrudnienia	16
4. Kształcenie funkcjonariuszy	19
V. Ocena funkcjonowania jednostek organizacyjnych CBA	21

Wstęp

Zapobieganie i zwalczanie korupcji oraz działalności godzącej w interesy ekonomiczne państwa wymaga od organów ścigania oraz od innych instytucji i organizacji rządowych oraz pozarządowych wiele wysiłku, zaangażowania oraz konsekwentnych i precyzyjnie ukierunkowanych przedsięwzięć na wielu płaszczyznach funkcjonowania kraju (m.in. ekonomicznej, prawnej, czy społecznej).

W czwartym roku funkcjonowania Biura, po zakończeniu zasadniczego etapu budowy struktur służby, główne wysiłki CBA zostały skoncentrowane na zapewnienie maksymalnej efektywności we wszystkich aspektach działalności.

W 2009 r. Centralne Biuro Antykorupcyjne kontynuowało działania związane z osłoną antykorupcyjną najważniejszych programów i przedsięwzięć ekonomicznych państwa. W zakresie zwalczania korupcji, odzwierciedleniem intensyfikacji działań CBA jest znaczny wzrost prowadzonych postępowań przygotowawczych.

Równie istotna była aktywność Biura w sferze zapobiegania przejawom korupcji oraz działalności skierowanej przeciwko interesom ekonomicznym państwa. W tym zakresie należy podkreślić przedsięwzięcia analityczno-informacyjne oraz edukacyjno-prewencyjne.

W ubiegłym roku duży nacisk położono na profesjonalizację działalności analitycznej CBA, co przyczyniło się do znacznego zwiększenia skuteczności w identyfikowaniu obszarów zagrożonych nieprawidłowościami oraz ujawnianiu mechanizmów działalności sprawców.

CBA, widząc potrzebę zwiększania świadomości społecznej w zakresie przeciwdziałania korupcji, prowadziło i wspierało szereg przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym, prewencyjnym i naukowym. W tym kontekście wymienić należy m.in. rozbudowę portalu internetowego pod nazwą *Serwis Edukacji Antykorupcyjnej* (www.antykorupcja.edu.pl), który stanowi bazę uregulowań prawnych, systemów instytucjonalnych w różnych krajach, publikacji antykorupcyjnych i sygnałów na temat zidentyfikowanych nieprawidłowości. Opracowano również dokument pn. *„Stan korupcji w Polsce na podstawie danych statystycznych przekazanych przez służby i organy państwowe za lata 2004-2008”*. Jest to pierwszy tego typu dokument w Polsce, który stanowi asumpt do przygotowania bardziej obszernych i szczegółowych opracowań na temat przejawów korupcji w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym państwa Polskiego.

Jednocześnie Centralne Biuro Antykorupcyjne rozwijało współpracę z organizacjami krajowymi oraz międzynarodowymi zajmującymi się problematyką przeciwdziałania

korupcji, a jego funkcjonariusze uczestniczyli w licznych seminariach i konferencjach tematycznych.

Jednym z aspektów działalności naukowej biura był udział w projektach badawczych, z których można wyróżnić m.in. projekt pt. „*Przeciwdziałanie i zwalczanie przestępczości zorganizowanej i terroryzmu w warunkach bezpiecznego, przyspieszonego i zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego*”, prowadzony wspólnie z Wyższą Szkołą Policji w Szczytnie i finansowany ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

W 2009 roku kontynuowano działania mające na celu budowę struktur służby oraz rekrutację nowych funkcjonariuszy. Istotnym aspektem prac było przeprowadzenie oceny funkcjonowania Centralnego Biura Antykorupcyjnego od momentu powstania służby. Jego wyniki stały się podstawą do wypracowania rozwiązań organizacyjnych zapewniających bardziej ekonomiczne i racjonalne zarządzanie strukturami służby w przyszłości.

W celu jak najbardziej efektywnego wykorzystania zasobów kadrowych, szczególnie nacisk położony był na rekrutację osób z dużym doświadczeniem i wysokimi kwalifikacjami zawodowymi. Wiele uwagi przywiązywano także do intensywnego doskonalenia zawodowego.

I. Charakterystyka zadań realizowanych przez CBA

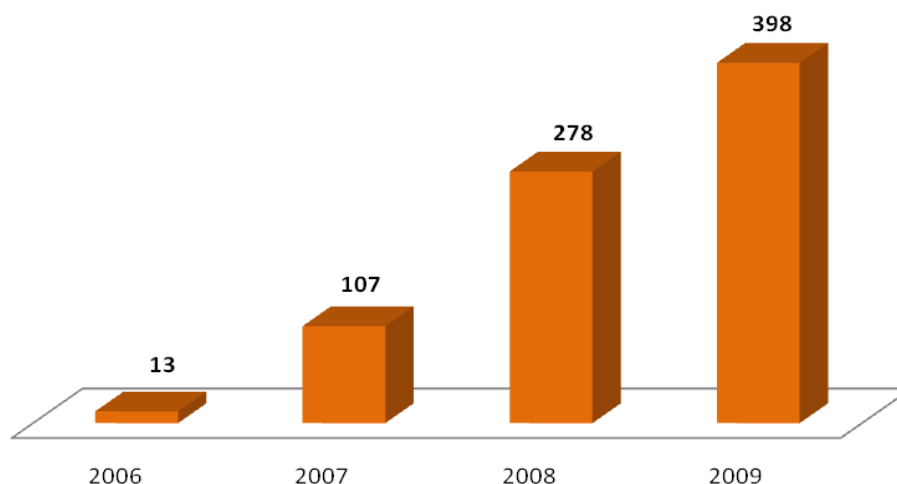
1. Działania operacyjne i dochodzeniowo-śledcze

Ustawowe zadania Centralnego Biura Antykorupcyjnego obejmują zwalczanie korupcji w życiu publicznym i gospodarczym, w szczególności w instytucjach państwowych i jednostkach samorządu terytorialnego, a także działalności godzącej w interesy ekonomiczne kraju. Jednym z kluczowych aspektów aktywności CBA mającej na celu realizację wspomnianych zadań jest prowadzenie działań operacyjnych oraz procesowych. Tendencją obserwowaną od chwili powstania Biura jest stały i dynamiczny wzrost liczby prowadzonych spraw operacyjnych i postępowań przygotowawczych. W 2009 roku prowadzono:

- **625** spraw operacyjnych,
- **398** postępowań przygotowawczych.

Oznacza to, że liczba śledztw prowadzonych w roku ubiegłym była o 43% wyższa w stosunku do roku 2008. W prezentowanym okresie sprawozdawczym wszczęto 225 nowych postępowań przygotowawczych, kończąc jednocześnie 195, z czego 75 - aktem oskarżenia.

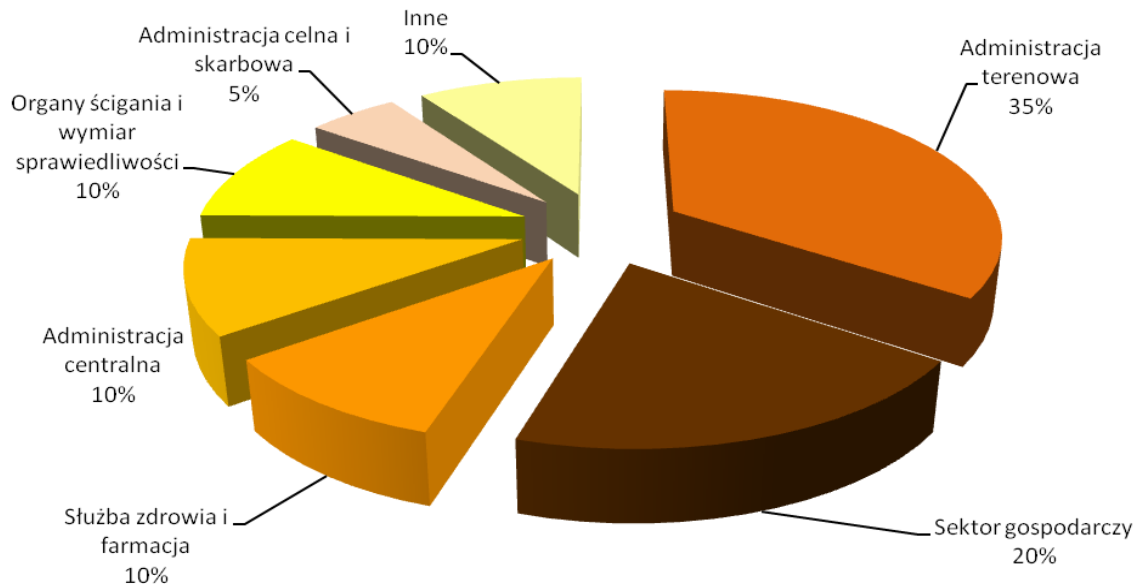
*Postępowania przygotowawcze prowadzone przez CBA
w latach 2006-2009*

Postępowania przygotowawcze prowadzone w 2009 roku można podzielić na kilka kategorii. Największą grupę, obejmującą 35% ogółu, stanowiły postępowania dotyczące administracji terenowej. Tematem co piątego postępowania przygotowawczego były podmioty należące do sektora gospodarczego, natomiast co dziesiąte dotyczyło służby

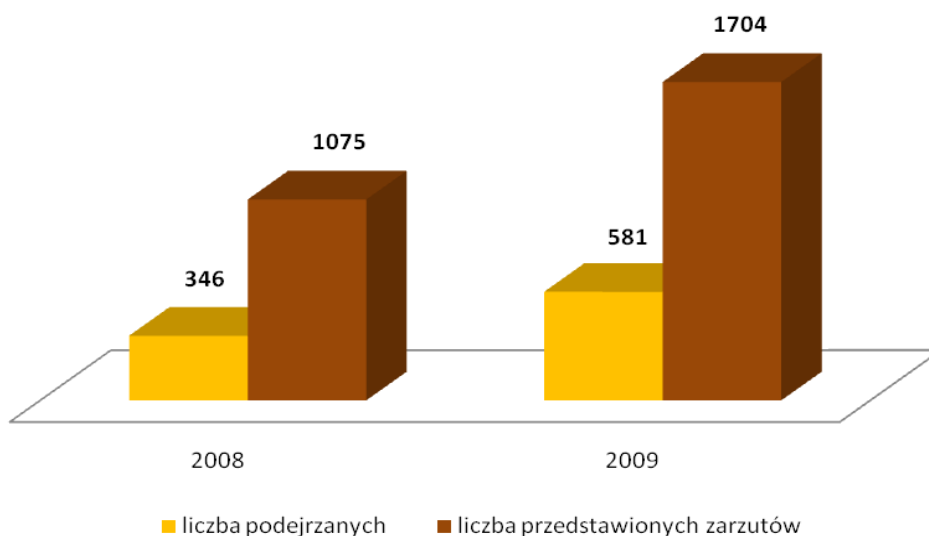
zdrowia i farmacji, administracji centralnej oraz organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości.

Obszary tematyczne postępowań przygotowawczych prowadzonych w 2009 roku

W wyniku prowadzonych postępowań przygotowawczych, Centralne Biuro Antykorupcyjne w 2009 roku przedstawiło **581** osobom łącznie **1704** zarzuty popełnienia przestępstwa. W porównaniu do roku poprzedniego, zwraca uwagę wyraźny wzrost zarówno liczby podejrzanych (o 68%), jak i liczby przedstawionych zarzutów (o 58%), co wskazuje na rosnącą efektywność pracy Biura. W związku z realizacją czynności procesowych w 2009 roku zatrzymano 209 osób.

Liczba podejrzanych oraz przedstawionych zarzutów w latach 2008-2009

Z uwagi na ciężar gatunkowy czynów, wobec podejrzanych zastosowano środki zapobiegawcze w postaci:

- aresztu tymczasowego (64 przypadki);
- dozoru policyjnego (196 przypadków),
- poręczenia majątkowego (157 przypadków);
- zakazu opuszczania kraju (57 przypadków).

W trakcie prowadzonych postępowań CBA zabezpieczyło mienie o łącznej wartości ok. 10,3 mln złotych.

Prezentując efekty ubiegłorocznej pracy dochodzeniowo-śledczej Biura wskazać należy na ujawnienie korzyści majątkowych w kwocie przekraczającej **8,7 mln złotych** oraz **3 mln euro**. Łączną wartość strat poniesionych w wyniku czynów, których dotyczyły prowadzone postępowania, oszacowano na **przeszło 244 mln złotych**.

2. Działania kontrolne

Istotną częścią realizacji ustawowych zadań Centralnego Biura Antykorupcyjnego w 2009 roku było prowadzenie czynności kontrolnych w celu ujawnienia przypadków korupcji w instytucjach państwowych i samorządzie terytorialnym, nadużyć osób pełniących funkcje publiczne, a także działalności godzącej w interesy ekonomiczne państwa.

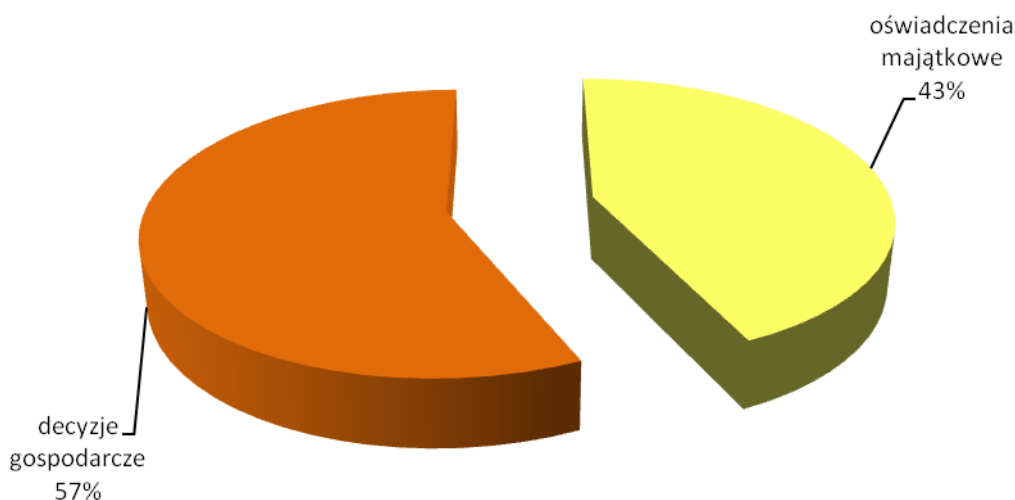
W omawianym okresie sprawozdawczym ogółem prowadzono **102** postępowania kontrolne, przy czym 61 zostało wszczętych w 2009 roku. Oprócz tego funkcjonariusze CBA realizowali czynności w związku z postępowaniami pokontrolnymi, w których protokół kontroli został podpisany w latach poprzednich.

Większość postępowań kontrolnych (57%) prowadzonych w 2009 roku dotyczyła kontroli decyzji gospodarczych. Obejmowały one takie obszary, jak zamówienia publiczne, prywatyzacja, wsparcie finansowe, rozporządzanie mieniem państwowym lub komunalnym oraz przyznawanie koncesji, ulg i gwarancji kredytowych.

Postępowania kontrolne, których przedmiotem były oświadczenia majątkowe stanowiły 43% wszystkich kontroli. Dotyczyły one weryfikacji danych zawartych w oświadczeniach majątkowych oraz oświadczeniach o prowadzeniu działalności gospodarczej osób pełniących funkcje publiczne składanych m.in. przez:

- osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe w rozumieniu przepisów o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe,
- pracowników urzędów państwowych,
- parlamentarzystów,
- pracowników jednostek samorządowych,
- kadry kierowniczej agencji państwowych,
- prokuratorów, sędziów, funkcjonariuszy policji i służb specjalnych.

Rodzaj postępowań kontrolnych prowadzonych w 2009 roku

Wymiernym efektem prowadzonych w 2009 roku postępowań kontrolnych było ujawnienie szkód w mieniu Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego o szacunkowej wartości 49 mln zł. Zgromadzone podczas czynności kontrolnych oraz analiz przedkontrolnych materiały, pozwoliły między innymi na wszczęcie 52 postępowań przygotowawczych, przedstawienie zarzutów 16 osobom oraz wniesienie 14 aktów oskarżenia.

Poza działalnością stricte kontrolną, Centralne Biuro Antykorupcyjne w minionym roku prowadziło również analizy przedkontrolne. Ogółem w ubiegłym roku zrealizowano ich 520, z czego prawie 2/3 dotyczyło decyzji gospodarczych, natomiast przedmiotem pozostałych były oświadczenia majątkowe. Celem postępowań była wstępna weryfikacja materiałów pozwalająca na stwierdzenie zasadności wszczęcia postępowania kontrolnego. Informacje uzyskane dzięki tym analizom dały podstawę do wszczęcia szeregu kontroli, ponadto część z nich zostało wykorzystanych w prowadzonych postępowaniach przygotowawczych oraz sprawach analitycznych.

W wyniku przeprowadzonych kontroli skierowano wystąpienia pokontrolne. Ich adresatami byli m.in. Prezes Rady Ministrów, Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej, Rzecznik Dyscypliny Finansów Publicznych, Prezes Urzędu Zamówień Publicznych, urzędy kontroli skarbowej, regionalne izby obrachunkowe oraz urzędy skarbowe.

3. Działania analityczne

Zgodnie z poleceniem Prezesa Rady Ministrów, w 2009 roku Centralne Biuro Antykorupcyjne kontynuowało działania związane z realizacją rządowego programu szczególnej ochrony procesów prywatyzacyjnych i zamówień publicznych zwanego „tarczą antykorupcyjną”. Celem działań prowadzonych w ramach „tarczy” jest zapobieganie występowaniu nieprawidłowości w związku z prywatyzacją spółek o kluczowym znaczeniu dla interesów Skarbu Państwa oraz szczególnie istotnych zamówień publicznych. Na podstawie informacji przekazanych przez ministerstwa i urzędy centralne, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów wytypowała łącznie 82 spółki oraz 161 przetargów, które zostały objęte monitoringiem. Oprócz tego, działaniami osłonowymi o charakterze prewencyjnym, z uwagi na wysokość środków budżetowych przeznaczonych na realizację projektów, objęto:

- przedsięwzięcia związane z organizacją Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012 oraz
- rządowe programy:
 - „Moje Boisko - Orlik 2012”,
 - „Radosna Szkoła”.

Realizując założenia „tarczy antykorupcyjnej” podjęto współdziałanie z przedstawicielami jedenastu resortów (Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Infrastruktury, Ministerstwa Sprawiedliwości, Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwa Środowiska, Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ministerstwa Sportu i Turystyki oraz Ministerstwa Skarbu Państwa), podległymi im instytucjami oraz ze spółkami celowymi odpowiedzialnymi za budowę stadionów. Gromadzono i weryfikowano informacje o osobach i podmiotach uczestniczących w procesach prywatyzacyjnych i odpowiedzialnych za przebieg zamówień publicznych. Informacje dotyczące zidentyfikowanych zagrożeń oraz uzyskanych efektów wraz z rekomendacjami przekazywano na bieżąco właściwym organom administracji rządowej.

Przykładem efektywności działalności analityczno-informacyjnej Biura są działania realizowane w ramach osłony programu „Moje Boisko - Orlik 2012”, które pozwoliły na identyfikację obszarów zagrożeń wynikających z nieprzejrzystych i nieprecyzyjnych założeń programu, niedostatecznego nadzoru nad realizacją inwestycji przez jednostki samorządu terytorialnego oraz braku procedur kontrolnych ze strony właściwych instytucji państwa. W oparciu o rekomendacje CBA dokonano zmian w założeniach do kolejnej edycji programu. Modyfikacja zasad pozwoliła na ograniczenie możliwości wywierania wpływu na wynik zamówień publicznych związanych z budową obiektów sportowych. Umożliwiło to znaczną poprawę konkurencyjności na rynku infrastruktury sportowej, co w konsekwencji ograniczyło koszty budowy obiektów.

Zwrócić należy również uwagę, że materiały zgromadzone w trakcie czynności analitycznych w wielu przypadkach wspierały działania prowadzone przez inne jednostki organizacyjne CBA, przyczyniając się m.in. do wszczęcia postępowań przygotowawczych i kontrolnych. Przykładem tego może być przeprowadzenie kontroli w jednym z urzędów miasta, które nastąpiło w wyniku przeprowadzonych czynności analitycznych. Ujawnione w trakcie kontroli nieprawidłowości doprowadziły następnie do złożenia przez burmistrza zawiadomienia o przestępstwie.

W 2009 roku, w celu zwiększenia efektywności działalności analitycznej CBA, uregulowano sposób wykonywania czynności analityczno-informacyjnych. Głównym celem regulacji było usystematyzowanie, sformalizowanie i podniesienie skuteczności działań realizowanych przez komórki analityczne. Zgodnie z przyjętymi rozwiązaniami, głównym celem czynności jest identyfikacja obszarów zagrożeń, ujawnianie mechanizmów przestępczych i wskazywanie luk w przepisach.

Istotnym elementem działalności analitycznej CBA było prowadzenie analiz operacyjnych na potrzeby jednostek realizujących czynności operacyjno-rozpoznawcze oraz dochodzeniowo-śledcze. Ogółem w 2009 roku analitycy CBA przeprowadzili ponad dwieście tego rodzaju analiz, wśród których wymienić należy analizy spraw, bilingów oraz rachunków bankowych.

4. Działania prewencyjne i edukacyjne

W minionym roku Centralne Biuro Antykorupcyjne prowadziło również przedsięwzięcia o charakterze edukacyjno-prewencyjnym. W ich ramach realizowano następujące zadania:

1. Redagowanie portalu internetowego o charakterze informacyjno-edukacyjnym (*Serwis Edukacji Antykorupcyjnej* - www.antykorupcja.edu.pl), będącego kompleksowym przeglądem informacji o zjawiskach korupcyjnych. Portal stanowi bazę informacji poświęconych przeciwdziałaniu i zwalczaniu korupcji, poczynając od krajowych i międzynarodowych regulacji prawnych po szeroki wybór publikacji (np. bieżące doniesienia medialne na temat zjawiska oraz metod przeciwdziałania, analizy, raporty, wyniki badań społecznych, informacje o inicjatywach obywatelskich oraz wykaz literatury przedmiotu, która może być przydatna dla osób zainteresowanych zawodowo lub naukowo problematyką przeciwdziałania korupcji). Ważnym elementem podnoszącym atrakcyjność portalu, zwłaszcza dla młodych odbiorców, są gry i quizy tematyczne.

W 2009 roku funkcjonariusze Biura opracowali ok. 2000 artykułów, które zamieszczono w *Serwisie*. W omawianym okresie przeprowadzono kampanię promocyjną portalu.

W celu stałego podnoszenia jakości i atrakcyjności *Serwisu* prowadzono:

- bieżące monitorowanie doniesień światowych agencji informacyjnych dotyczących problematyki korupcyjnej,
- analizę instytucjonalnych i prawnych rozwiązań antykorupcyjnych w kraju oraz za granicą,
- analizę zawartości stron internetowych wiodących organizacji oraz instytucji zaangażowanych w zwalczanie i przeciwdziałanie korupcji.

Wprowadzano również udoskonalenia o charakterze technicznym związane z obsługą podstawowych funkcjonalności *Serwisu*, jak np. newsletter, wyszukiwarka skojarzona z *Google*, kalendarium, proste forum, tworzenie sond i ankiet, obsługa wpływającej korespondencji.

2. Działania kształtujące pozytywny wizerunek CBA:

Podjęto prace mające na celu zmianę wyglądu strony internetowej Biura i wdrożono system mający na celu zwiększenie jej oglądalności. Pozwoliło to na zwiększenie atrakcyjności i przejrzystości strony, co w konsekwencji przyczyniło się do znacznego wzrostu liczby internautów odwiedzających stronę. O ile na początku 2009 roku dzienna liczba odsłon wynosiła 220-4000, o tyle po zmianach oscylowała na poziomie 2500-10000 z tendencją wzrostową.

3. Udział w projekcie badawczym „*Problematyka strategii antykorupcyjnej oraz podjęcia w Polsce działań antykorupcyjnych*”, stanowiącym jedno z zadań w ramach większego projektu „*Przeciwdziałanie i zwalczanie przestępczości zorganizowanej i terroryzmu w warunkach bezpiecznego, przyspieszonego i zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego*”.
Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego jest realizowany we współpracy z Wyższą Szkołą Policji w Szczytnie.
4. Udział w konferencjach, seminariach naukowych w obszarze problematyki zwalczania korupcji oraz sporządzanie informacji w zakresie nowych kierunków, tendencji czy postulowanych wniosków.
5. Sporządzono dokument analityczny pt. „Stan korupcji w Polsce na podstawie danych statystycznych przekazanych przez służby i organy państwowe za lata 2004-2008” (tzw. Mapa korupcji). Dokument ten jest pionierskim w naszym kraju opracowaniem zawierającym kompleksowe dane uzyskane od najważniejszych służb i instytucji państwowych, do kompetencji których należy zwalczanie korupcji. W dniu 9 grudnia 2009 roku - obchodzonym na świecie jako Międzynarodowy Dzień Przeciwdziałania Korupcji - raport został zaprezentowany przedstawicielom organów i służb, których dane zostały wykorzystane do opracowania dokumentu. W trakcie spotkania zainicjowano działania mające na celu określenie zasad współpracy i koordynacji między służbami w zakresie zwalczania korupcji.

II. Współpraca międzynarodowa

W 2009 roku Centralne Biuro Antykorupcyjne współpracowało lub kontynuowało współpracę z następującymi instytucjami międzynarodowymi:

- ✓ Europejskim Urzędem ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF),
- ✓ Międzynarodową Organizacją Policji Kryminalnych (Interpol),
- ✓ Europejskim Urzędem Policji (Europol),
- ✓ Europejskimi Partnerami Przeciwko Korupcji (EPAC).

Ponadto przygotowano oraz przeprowadzono szereg spotkań i prezentacji dla delegacji zagranicznych, w tym między innymi dla uczestników Projektu Zwalczenia Prania Pieniędzy w Rosji (MOLI RU) oraz członków Komisji ds. Bezpieczeństwa Publicznego Parlamentu Węgier i Komisji Parlamentu Tajlandii. Kontynuowano również współpracę z oficerami łącznikowymi z Niemiec, Ukrainy, USA, Nordyckiego Biura Łącznikowego, Hiszpanii, Włoch i Litwy.

W 2009 roku Centralne Biuro Antykorupcyjne kontynuowało prace związane z udziałem w międzynarodowej, nieformalnej sieci służb antykorupcyjnych EPAC (Europejscy Partnerzy Przeciwko Korupcji). Funkcjonariusze CBA wzięli udział w dorocznej konferencji EPAC w Słowenii, jako reprezentanci punktów kontaktowych Europejskiej Sieci Anty-Korupcyjnej (EACN) w Polsce.

W ubiegłym roku CBA uczestniczyło także w przygotowaniu projektu bliźniaczego dla Rumunii *Transition Facility* „Zwalczanie prania pieniędzy i finansowania terroryzmu” realizowanego przez Ministerstwo Finansów RP. Projekt będzie kontynuowany w 2010 roku.

Funkcjonariusze CBA uczestniczyli również w dwóch projektach na terenie Ukrainy. Pierwszy program w zakresie budowania świadomości antykorupcyjnej, realizowany przez Departament Sprawiedliwości USA, skierowany był do przedstawicieli ukraińskich organów ścigania. Drugi projekt przeznaczony był dla samorządowców w przededniu wprowadzenia prawa antykorupcyjnego na Ukrainie.

Istotnym problemem w zakresie współpracy międzynarodowej jest brak w ustawie o CBA jednoznacznych zapisów dotyczących współdziałania z innymi służbami.

III. Bezpieczeństwo wewnętrzne

Podejmowane w 2009 roku działania w sferze bezpieczeństwa wewnętrznego były ukierunkowane z jednej strony na zapewnienie odpowiedniego poziomu ochrony informacji niejawnych wytwarzanych i przetwarzanych w CBA oraz bezpieczeństwa realizowanych zadań, z drugiej natomiast wiązały się z podnoszeniem jakości obsługi interesantów.

W wyniku przeprowadzonych procedur akredytacji systemów teleinformatycznych CBA zdecydowanie usprawniono możliwości w zakresie wytwarzania, przetwarzania, przesyłania i przechowywania informacji niejawnych. Szczególne znaczenie miało zakończenie akredytacji systemów teleinformatycznych przetwarzających informacje niejawne w delegaturach Biura, co pozwoliło na podniesienie efektywności i bezpieczeństwa działań realizowanych przez jednostki terenowe.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa obiektów Biura zorganizowano i uruchomiono kontrolę pirotechniczną bagażu gości i przesyłek kierowanych do CBA. Dokonano również adaptacji pomieszczeń przeznaczonych dla interesantów, co pozwoliło na poprawienie warunków przyjmowania zgłoszeń od obywateli dotyczących występowania zjawisk pozostających w ustawowej właściwości Biura.

W związku z procesem rekrutacji, przeprowadzono ponad 400 postępowań sprawdzających wobec funkcjonariuszy, pracowników a także kandydatów do służby, z których zdecydowana większość zakończyła się wydaniem poświadczenia bezpieczeństwa. Sukcesywnie prowadzono również szkolenia z zakresu ochrony informacji niejawnych.

W 2009 roku w CBA wszczęto jedno wewnętrzne postępowanie wyjaśniające dotyczące ujawnienia informacji niejawnych.

Dla zapewnienia sprawnej realizacji zadań ustawowych istotne znaczenie miały przedsięwzięcia realizowane w sferze teleinformatyki. Spośród licznych projektów zrealizowanych w tym zakresie na szczególną uwagę zasługuje pełne wdrożenie i uruchomienie centralnych systemów teleinformatycznych przetwarzających informacje gromadzone w toku realizacji zadań ustawowych, co miało kluczowe znaczenie z punktu widzenia funkcjonowania służby. Szczególne znaczenie miało uruchomienie pod koniec 2009 roku Centralnego Systemu Informacyjnego (CSI) umożliwiającego bezpośredni dostęp do zasobów informacyjnych przy zachowaniu pełnej rozliczalności dokonywanych sprawdzeń.

IV. Sprawy organizacyjno - finansowe, rekrutacja i szkolenia funkcjonariuszy

1. Organizacja Biura

W 2009 roku nastąpiła zmiana na stanowisku Szefa CBA. W dniu 13 października 2009 roku Prezes Rady Ministrów Donald Tusk odwołał ze stanowiska Mariusza Kamińskiego, powierzając jednocześnie pełnienie obowiązków Szefa CBA Pawłowi Wojtunikowi, który - w dniu 30 grudnia 2009 r. - został powołany na stanowisko Szefa CBA.

W połowie 2009 roku w Centralnym Biurze Antykorupcyjnym przeprowadzono zmiany dotyczące struktury organizacyjnej. Na podstawie Zarządzenia nr 56 Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 lipca 2009 roku w sprawie nadania statutu Centralnemu Biuru Antykorupcyjnego utworzony został Departament Teleinformatyki, który wyodrębniono z Zarządu Analiz i Ewidencji, a Samodzielny Wydział Prawny przekształcono w Departament Prawny. Na mocy wspomnianego aktu prawnego powstał również Zespół Stanowisk ds. Bezpieczeństwa i Higieny Służby. Obecnie w skład CBA wchodzi następujące jednostki organizacyjne (stan na 31 grudnia 2009 roku):

- Zarząd Operacyjno-Śledczy,
- Zarząd Postępowań Kontrolnych,
- Zarząd Operacji Regionalnych wraz z 10 delegaturami (Białystok, Gdańsk, Katowice, Kraków, Lublin, Łódź, Poznań, Rzeszów, Szczecin, Wrocław),
- Zarząd Analiz i Ewidencji,
- Zarząd Techniki Operacyjnej,
- Gabinet Szefa,
- Departament Ochrony,
- Departament Kadr i Szkolenia,
- Departament Finansów,
- Departament Logistyki,
- Departament Teleinformatyki,
- Departament Prawny,
- Samodzielny Wydział Inspekcji,
- Zespół Audytu Wewnętrznego,
- Zespół Stanowisk do Spraw Bezpieczeństwa i Higieny Służby.

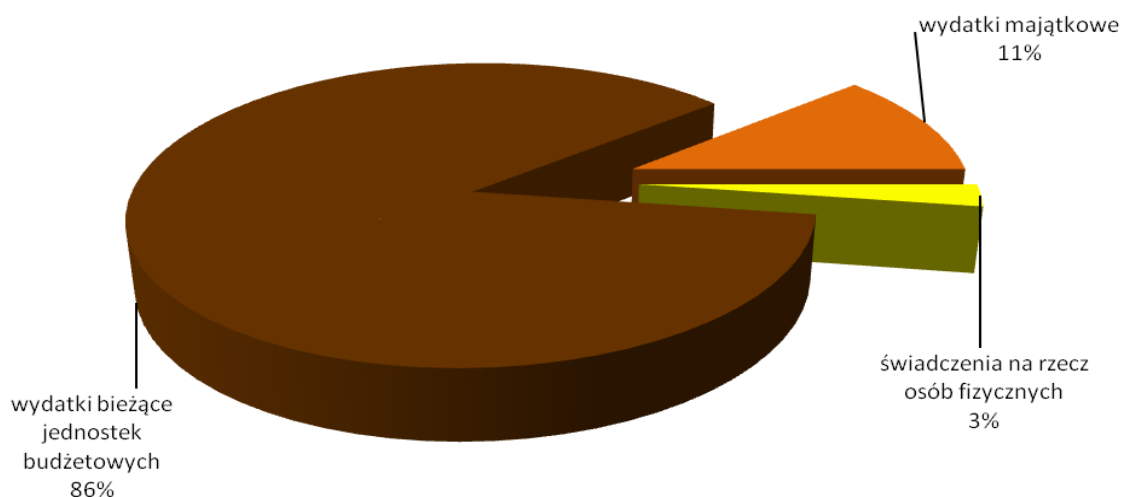
W minionym roku w dalszym ciągu kontynuowano proces rozwoju delegatur Biura. Był on ukierunkowany w szczególności na wzmocnienie kadrowe oraz poprawę sytuacji logistycznej tych jednostek.

2. Finansowanie Biura

Zgodnie z ustawą budżetową na działalność Centralnego Biura Antykorupcyjnego w 2009 roku przeznaczono środki w wysokości 110 881 tys. zł, czyli o 7,9% mniej od wydatków zaplanowanych na rok poprzedni. W trakcie roku limit ten został jeszcze zmniejszony o ponad 3% do poziomu 107 430 tys. zł, przy czym w największym stopniu (o prawie 1/5) ograniczone zostały wydatki majątkowe. Faktycznie zrealizowane wydatki w roku 2009 były nieco niższe od zaplanowanych i wyniosły 106 955 tys. zł, co stanowiło 99,6% planu.

W strukturze budżetu zdecydowanie największą część stanowiła pozycja „wydatki bieżące jednostek budżetowych”, obejmująca 86% ogółu środków. Wydatki majątkowe, po uwzględnieniu wspomnianych cięć, stanowiły 11% planu finansowego.

Struktura budżetu CBA w roku 2009

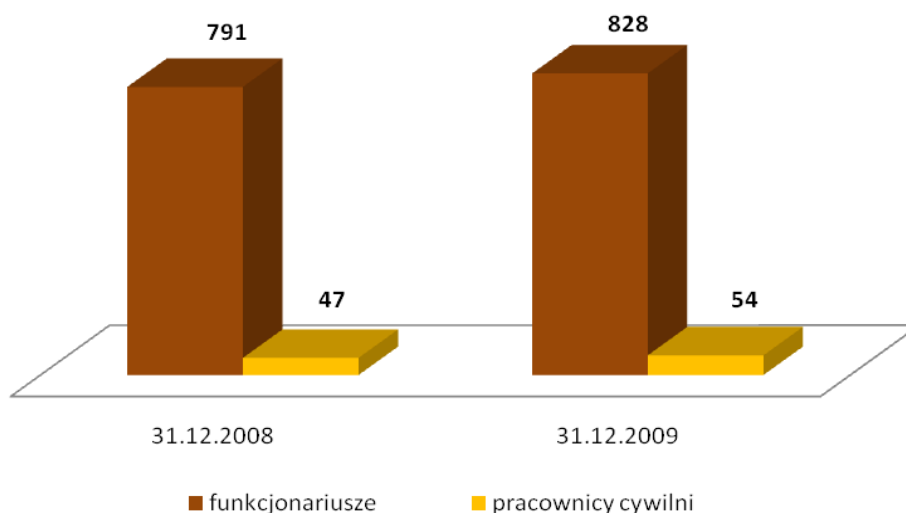

3. Struktura zatrudnienia

Według stanu na 31 grudnia 2009 roku w Centralnym Biurze Antykorupcyjnym było zatrudnionych 828 funkcjonariuszy oraz 54 pracowników cywilnych. W porównaniu ze stanem na koniec roku 2008, oznacza to zwiększenie liczby funkcjonariuszy o 4,7%,

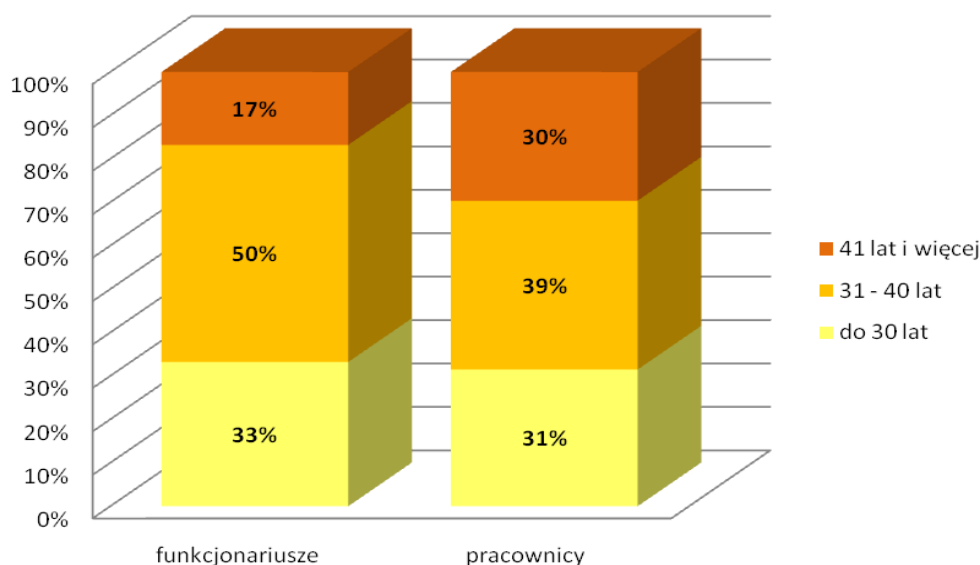
natomiast liczby pracowników o 14,9%. Nowo przyjęte osoby w pierwszej kolejności zostały wykorzystane do wzmocnienia kadrowego delegatur Biura. Podkreślić należy, że w porównaniu z rokiem 2008, dynamika przyrostu zatrudnienia uległa wyraźnemu zahamowaniu, co wiąże się z zakończeniem zasadniczego etapu budowy struktur CBA.

Stan zatrudnienia w Centralnym Biurze Antykorupcyjnym

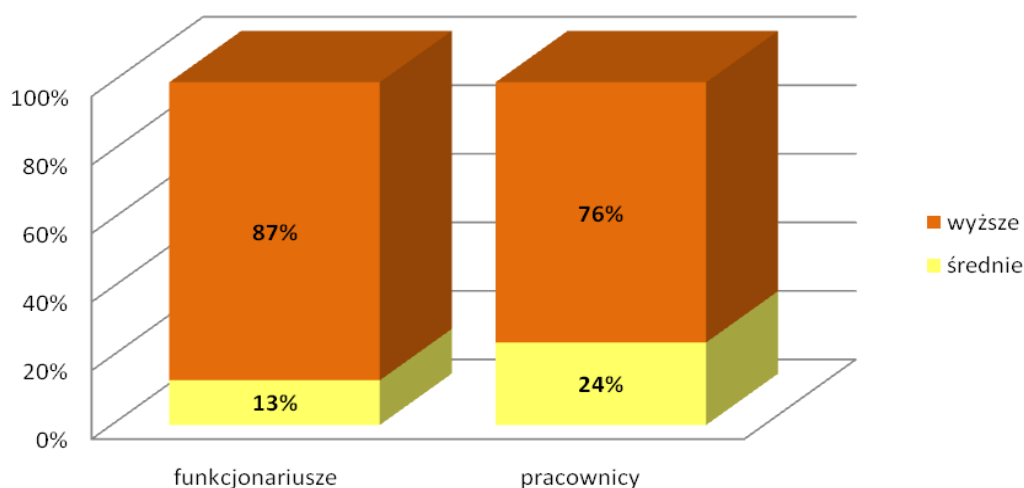
Biorąc pod uwagę strukturę wiekową funkcjonariuszy i pracowników CBA należy zauważyć, że prawie połowę (49%) stanowią osoby od 31 do 40 lat, przy czym ta kategoria wiekowa jest znacznie liczniej reprezentowana wśród funkcjonariuszy niż pracowników cywilnych. Spośród zatrudnionych w Biurze jedną trzecią stanowią osoby, które nie przekroczyły 30 roku życia.

Struktura wieku osób zatrudnionych w CBA w 2009 roku

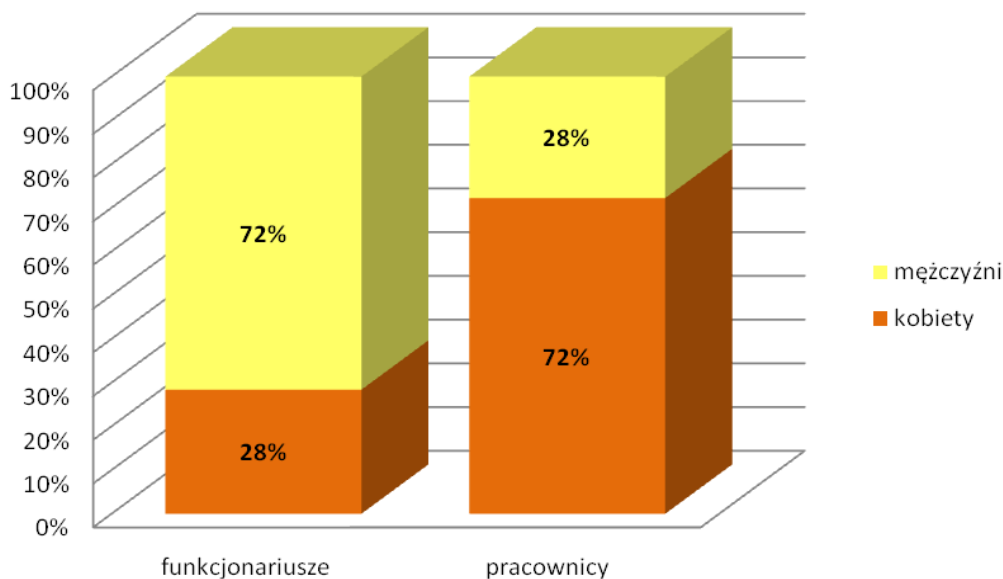
W trakcie rekrutacji duże znaczenie przywiązywano do pozyskiwania funkcjonariuszy o wysokich kwalifikacjach intelektualnych i zawodowych. W tym kontekście na uwagę zasługuje fakt, że zdecydowana większość funkcjonariuszy i pracowników Biura legitymowała się wyższym wykształceniem. Dotyczyło to zwłaszcza funkcjonariuszy, spośród których absolwenci studiów wyższych stanowili 87%. Studia wyższe ukończyło również 76% pracowników cywilnych.

Struktura wykształcenia osób zatrudnionych w CBA w 2009 roku

Biorąc pod uwagę strukturę płci osób zatrudnionych w CBA, zauważyć należy że kobiety są szczególnie licznie reprezentowane wśród pracowników cywilnych, stanowiąc jednocześnie 28% funkcjonariuszy.

Struktura płci osób zatrudnionych w CBA w 2009 roku

W minionym roku, w związku z budową struktur służby, kontynuowany był proces rekrutacji. Ogółem do Centralnego Biura Antykorupcyjnego wpłynęło 2137 podań od kandydatów zainteresowanych podjęciem służby. Utrzymujące się znaczne zainteresowanie służbą w szeregach CBA wskazuje jednoznacznie na jej atrakcyjność dla kandydatów, a zarazem umożliwia stosowanie rygorystycznych kryteriów selekcji pozwalających na nabór funkcjonariuszy o odpowiednio wysokich kwalifikacjach.

Łącznie w 2009 roku Centralne Biuro Antykorupcyjne zatrudniło 73 funkcjonariuszy oraz 14 pracowników cywilnych. Jednocześnie z Biura odeszło 36 funkcjonariuszy oraz 7 pracowników cywilnych.

4. Kształcenie funkcjonariuszy

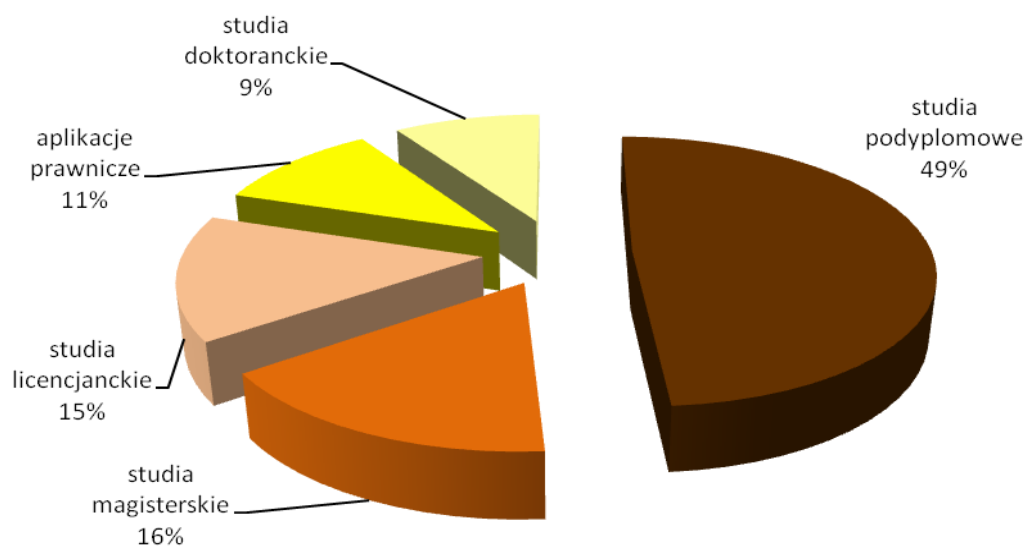
Proces szkolenia funkcjonariuszy w Centralnym Biurze Antykorupcyjnym jest realizowany w oparciu o potrzeby związane z wykonywaniem ustawowych zadań CBA. W związku ze specyfiką zadań należących do ustawowej właściwości Biura, fundamentalne znaczenie odgrywa system podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez funkcjonariuszy CBA. W oparciu o doświadczenia uzyskane w trakcie realizacji zadań służbowych, dokonuje się na bieżąco identyfikacji i weryfikacji obszarów wymagających poszerzenia wiedzy funkcjonariuszy. Na tej podstawie opracowywane są programy i organizowane szkolenia, zarówno z wykorzystaniem własnych instruktorów, jak i spoza CBA.

Kluczowym elementem systemu podnoszenia kwalifikacji jest model doskonalenia zawodowego oparty na trzech rodzajach szkoleń: podstawowym, specjalistycznym oraz doskonalącym. Wśród szkoleń przeprowadzonych w roku 2009 ponad 90% stanowiły kursy doskonalące. Ich tematyka obejmowała szerokie spektrum zagadnień związanych z realizacją ustawowych zadań CBA, w szczególności: wykonywaniem czynności analityczno-informacyjnych, dochodzeniowo-śledczych oraz kontrolnych, gospodarowaniem środkami publicznymi, problematyką zamówień publicznymi i baz danych, jak również bezpieczeństwa teleinformatycznego. Organizowano również kursy specjalistyczne, a także podstawowe przeznaczone dla nowo przyjętych funkcjonariuszy.

Uzupełnieniem doskonalenia zawodowego organizowanego przez CBA były inne formy podnoszenia kwalifikacji, w których uczestniczyło ok. 1/4 ogółu zatrudnionych. Najbardziej rozpowszechnione były studia podyplomowe, w których wzięła udział prawie połowa spośród funkcjonariuszy zdobywających dodatkowe kwalifikacje. Blisko jedna trzecia doksztalających się funkcjonariuszy i pracowników poszerzała wiedzę na studiach I i II

stopnia, kolejnych 9% natomiast na studiach doktoranckich. Istotną grupę stanowiły osoby odbywające aplikacje prawnicze.

Inne formy podnoszenia kwalifikacji przez funkcjonariuszy CBA

V. Ocena funkcjonowania jednostek organizacyjnych CBA

Po objęciu obowiązków Szefa CBA przez Pawła Wojtunika przeprowadzono audyt mający na celu dokonanie oceny wszystkich jednostek i komórek organizacyjnych CBA w zakresie funkcjonującego systemu zarządzania tymi jednostkami, ich organizacji oraz jakości realizowanych przez nie zadań. Weryfikacji poddano okres od 2006 roku tj. od początku działalności Centralnego Biura Antykorupcyjnego do dnia 13 października 2009 roku. Najistotniejsze stwierdzone nieprawidłowości to:

- brak jednolitej struktury etatowej,
- przerost liczby kadry kierowniczej w stosunku do ilości pozostałych funkcjonariuszy Biura,
- tworzenie stanowisk kierowniczych pod konkretne osoby w celu zapewnienia określonego poziomu wynagrodzenia,
- zachowania protekcyjne przy rekrutacji części funkcjonariuszy,
- brak transparentnych kryteriów dofinansowania do kształcenia (nieuzasadnione uprzywilejowanie jednych funkcjonariuszy kosztem innych) oraz przyznawania dodatków mieszkaniowych,
- wielokrotne w ciągu jednego roku nagradzanie przez Szefa CBA, bez faktycznego uzasadnienia, wybranych kierowników jednostek organizacyjnych zaangażowanych w najgłośniejsze sprawy,
- brak nadzoru w zakresie udostępniania samochodów służbowych dojazd prywatnych,
- brak właściwej polityki nabywania i zarządzania nieruchomościami CBA (procedura pozyskiwania siedzib została wdrożona dopiero w czerwcu 2009 roku),
- ograniczenie współpracy z innymi instytucjami,
- nastawienie polityki informacyjnej Biura na efekt medialny, skutkujące częściowym odkryciem warsztatu pracy operacyjnej.

Ocena nie obejmowała zdarzeń, które były przedmiotem doniesień medialnych dotyczących działań podejmowanych przez Biuro w III kwartale 2009 roku, czy też ewentualnego ujawniania materiałów zgromadzonych w trakcie podejmowanych czynności służbowych przez funkcjonariuszy CBA.

Wyniki działalności zespołu audytowego stały się podstawą do podjęcia prac nad przygotowaniem nowej koncepcji funkcjonowania Biura oraz przeprowadzenia reorganizacji, której założenia zyskały wstępną akceptację Prezesa Rady Ministrów. Celem nowych rozwiązań organizacyjnych będzie bardziej efektywne i transparentne zarządzanie Centralnym Biurem Antykorupcyjnym m.in. poprzez przygotowanie struktury etatowej, całkowitą przebudowę zarządzania zasobami ludzkimi, zmodernizowanie zarządzania bazą logistyczną, wprowadzenie nowych zasad komunikacji między jednostkami organizacyjnymi oraz polityki informacyjnej. Działania te będą realizowane w 2010 roku.